

Numpy - zadania

Wektory 1D

1. Wylosuj wektor x 30 liczb z rozkładu jednostajnego z przedziału $[-4, 4]$. Następnie wyznacz:

- A) wszystkie wartości ze zbioru $[-2, -1]$ i $[1, 2]$
- B) liczbę wszystkich wartości nieujemnych
- C) średnią arytmetyczną wartości bezwzględnych (modułów) elementów
- D) najmniejszą i największą wartość
- E) wartość najbliższą i najdalszą od 0 (zachowując jej znak)
- F) wartość najbliższą i najdalszą od 2 (zachowując jej znak)
- G) część ułamkową wszystkich elementów
  - -1.23 -> -0.23
  - 2.23 -> 0.23
  - 3.99 -> 0.99
  - -4.99 -> -0.99
- H) interpolację liniową tego wektora na przedział $[-1, 1]$: minimum $x_{\min}$ przechodzi na $y_{\min} = -1$, maksimum $x_{\max}$ na $y_{\max} = 1$, a pozostałe elementy są liniowo przeskalowane według poniższego wzoru:

$$x' = \frac{x - x_{\min}}{x_{\max} - x_{\min}} \cdot (y_{\max} - y_{\min}) + y_{\min}$$

- I) średnią wartość kwadratów liczb większych od 3 lub mniejszych od -2
- J) utwórz wektor napisów y o długości takiej samej, jaką ma x , dla którego y_i przyjmuje wartość 'nieujemna', jeśli x_i jest nieujemne oraz 'ujemna' w przeciwnym wypadku
- K) jego średnią (bez używania funkcji `mean()`)
- L) minimum i maksimum, ale nie używając funkcji `min()` i `max()` (rozwiązanie nie musi być optymalne)
- M) utwórz wektor liczbowy y o długości takiej samej, jaką ma x , dla którego y_i przyjmuje wartość $k + 0.5$ wtedy i tylko wtedy, gdy x_i należy do $[k, k + 1)$, gdzie k to liczba całkowita (prosty histogram)

2. Dla dwóch wektorów równej długości x i y oblicz ich korelację ze wzoru:

A)

$$r = \frac{\sum_{i=1}^n (x_i - \bar{x})(y_i - \bar{y})}{\sqrt{\sum_{i=1}^n (x_i - \bar{x})^2} \sqrt{\sum_{i=1}^n (y_i - \bar{y})^2}}$$

B)

$$r = \frac{\sum_{i=1}^n x_i y_i - n \bar{x} \bar{y}}{\sqrt{\sum_{i=1}^n (x_i^2 - n \bar{x}^2)} \sqrt{\sum_{i=1}^n (y_i^2 - n \bar{y}^2)}}$$

C)

$$r = \frac{n \sum_{i=1}^n x_i y_i - \sum_{i=1}^n x_i \sum_{i=1}^n y_i}{\sqrt{n \sum_{i=1}^n x_i^2 - (\sum_{i=1}^n x_i)^2} \sqrt{n \sum_{i=1}^n y_i^2 - (\sum_{i=1}^n y_i)^2}}$$

Sprawdź wyniki dla następujących par wektorów:

- $x=[1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10]$ i $y=[10, 9, 8, 7, 6, 5, 4, 3, 2, 1]$
- x jest losową próbką ze standardowego rozkładu normalnego, a $y = 5x + 2$
- zarówno x jak i y jest losową próbką ze standardowego rozkładu normalnego

3. Napisz funkcję, która standaryzuje wartości w podanym wektorze numerycznym, tj. przeskalowuje elementy w taki sposób, że ich średnia jest równa 0, a odchylenie standardowe 1.

4. Oblicz iloczyn skalarny dwóch wektorów (suma iloczynów ich współrzędnych):

$$\mathbf{x}^T \mathbf{y} = \sum_{i=1}^n x_i y_i$$

Ile różnych sposobów na mnożenie macierzowe znajdziesz w `Numpy`?

5. Oblicz trzy miary błędu pomiędzy wektorami:

A) Oblicz *root-mean-squared-error* pomiędzy dwoma wektorami:

$$\text{RMSE}(\mathbf{x}, \mathbf{y}) = \sqrt{\frac{1}{n} \sum_{i=1}^n (y_i - x_i)^2}$$

B) Oblicz *mean-absolute-error* pomiędzy dwoma wektorami:

$$\text{MAE}(\mathbf{x}, \mathbf{y}) = \frac{1}{n} \sum_{i=1}^n |y_i - x_i|$$

C) Oblicz *median-absolute-error* pomiędzy dwoma wektorami:

$$\text{MedAE}(\mathbf{x}, \mathbf{y}) = \text{median}(|y_1 - x_1|, \dots, |y_n - x_n|)$$

Czy umiesz pokazać przykład, gdzie będzie widać, za co karzą poszczególne miary błędu? Innymi słowy dane będą te same, ale miary błędów różne i będziemy umieli uzasadnić czemu jedna miara jest większa od drugiej?

6. Oblicz znormalizowany dystans Hamminga pomiędzy dwoma wektorami liczb całkowitych, x i y o równej długości n . Najpierw policz na ilu współrzędnych wektory x i y się różnią. Następnie podziel tę liczbę przez długość n . Przykładowo, jeśli $\mathbf{x}=[1, 2, 1, 3]$ i $\mathbf{y}=[1, 3, 1, 2]$ to miara powinna wynieść 0.5.
7. Mamy dane dwa wektory: $\mathbf{y}$ (tylko liczby całkowite 0 lub 1, np. etykiety klas) oraz $\hat{\mathbf{y}}$ (liczby rzeczywiste pomiędzy 0 a 1, np. prawdopodobieństwa przynależności do klasy 1). Oblicz miarę błędu o nazwie *cross-entropy loss*:

$$-\frac{1}{n} \left(\sum_{i=1}^n y_i \log(\hat{y}_i) + (1 - y_i) \log(1 - \hat{y}_i) \right)$$

Gdzie $\log$ to logarytm o podstawie 10.

8. Dla danego wektora liczbowego zawierającego braki danych (`NaN`) uzupełnij je średnią wartością z pozostałych, poprawnych wartości.
9. Dla danego wektora liczbowego x o długości n i wartości $k \leq \frac{n-1}{2}$ wyznacz średnią k -wincorowską, to znaczy średnią arytmetyczną z podwektora x , w którym k najmniejszych i k największych elementów zostaje zastąpionych przez odpowiednio $(k+1)$ -szą wartość najmniejszą i największą.
10. Zaimplementuj funkcję `lead(x, n)` oraz `lag(x, n)`. Pierwsza pozbywa się pierwszych n wartości, a następnie dodaje na koniec n wartości brakujących. Przykładowo `lead([1, 2, 3, 4, 5], 2) == [3, 4, 5, NaN, NaN]`. Druga działa analogicznie: `lag([1, 2, 3, 4, 5], 2) == [NaN, NaN, 1, 2, 3]`.
11. Zaimplementuj `cumall()` i `cumany()`, czyli skumulowane wersje `all()` i `any()`. Przykładowo:
- `cumall([True, True, True, False, True, False]) == [True, True, True, False, False, False]`
  - `cumany([False, False, True, False, True]) == [False, False, True, True, True]`

12. Napisz funkcję `factorial_string()`, która zwraca przybliżoną wartość silni według wzoru Stirlinga:

$$n! \simeq \left(\frac{n}{e}\right)^n \sqrt{2\pi n}$$

Znajdź funkcję, która oblicza silnię w sposób dokładny. Zaproponuj testy wzoru przybliżonego: czy wraz ze wzrostem n wzór przybliża coraz lepiej czy coraz gorzej? Czy obliczenia przebiegają wolniej czy szybciej?

13. Korzystając ze wzoru Leibniza

$$\sum_{i=0}^n \frac{(-1)^i}{2i+1} \simeq \frac{\pi}{4}$$

oblicz przybliżoną wartość liczby π dla 1.000, 10.000, 100.000 początkowych wyrazów i porównaj uzyskane wyniki ze stałą `pi` w `Numpy`. Zwróć uwagę na to, że może być wiele różnych implementacji podanego wzoru. Wymyśl najwięcej jak umiesz i porównaj ich prędkość działania.

14. Podana wyżej metoda nie jest jedyną na przybliżanie liczby π . Skorzystamy teraz z metody Monte Carlo, której algorytm wygląda następująco:

- A) wylosuj n punktów w dwuwymiarowej przestrzeni $[-1, 1] \times [-1, 1]$
- B) sprawdź ile punktów jest oddalonych od punktu $(0, 0)$ o mniej niż 1
- C) podziel tę liczbę przez n i przemnoż przez 4

Do losowania punktów użyj funkcji `np.random.uniform()`.

15. Wypisz w postaci wektora liczb całkowitych dziesięć pierwszych liczb rozwinięcia dziesiętnego liczby π (korzystając ze stałej w `Numpy`). Wynik powinien być następujący: `[3, 1, 4, 1, 5, 9, 2, 6, 5, 3, 5]`.
16. Napisz funkcję `moda()`, która zwraca modę, tzn. najczęściej pojawiającą się wartość w wektorze. Jeśli moda nie jest unikalna, zwróć dowolną.
17. Napisz samodzielnie funkcję `regresja()`, która policzy współczynniki α i β w modelu prostej regresji liniowej, tj. $y = \alpha + \beta x$. Funkcja na wejściu przyjmuje dwa wektory liczbowe, x i y .

$$\beta = \frac{\sum_{i=1}^n (x_i - \bar{x})(y_i - \bar{y})}{\sum_{i=1}^n (x_i - \bar{x})^2}$$

$$\alpha = \bar{y} - \beta \bar{x}$$

Oto kod na wygenerowanie i narysowanie chmury punktów i dowolnej prostej:

```
import numpy as np
import matplotlib
import matplotlib.pyplot as plt
%matplotlib inline

beta = 2 # założone idealne współczynniki
alfa = 3

# chmura punktów, do ktorej się dopasowujemy
n = 150
x = np.random.uniform(-5,5, n)
y = beta*x+alfa + np.random.normal(0, 2, n)

# ... estymujecie ze wzoru

beta_estimated = 5 # zamiast liczb trzeba zaimplementowac wzory
```

```

alfa_estimated = 3
print(f"beta_estimated = {beta_estimated}, alfa_estimated = {alfa_estimated}")

x_plot = np.arange(-5, 5, 0.1)
y_plot = beta_estimated*x_plot+alfa_estimated

plt.plot(x, y, 'o')
plt.plot(x_plot, y_plot, 'r')
plt.show()

```

18. Zaimplementuj funkcję `crossover(x,y)`, która realizuje krzyżowanie: przyjmuje dwa wektory równej długości n - x , y i zwraca wektor również długości n , w którym losowa połowa wartości jest przepisywana z wektora x a druga połowa z y (pozycje, na których przepisujemy z x , a na których z y , mają zostać wylosowane, jedyny ważny warunek: jednych i drugich ma być tyle samo).
19. Zaimplementuj funkcję `mutate(x, p)`, która realizuje mutację: modyfikuje wektor x w taki sposób, że każdą wartość zmienia z prawdopodobieństwem p poprzez dodanie do niej wartości losowej z rozkładu normalnego o średniej 0 i odchyleniu standardowym o wartości jednej setnej wartości bezwzględnej danej wartości.
20. Napisz funkcję `losuj()` która przyjmuje:
  - A) liczbę całkowitą n
  - B) wektor numeryczny x o długości k o unikatowych wartościach
  - C) wektor prawdopodobieństw p o długości k
 Zadaniem jest wylosować n losowych wartości z x zgodnie z prawdopodobieństwami p (ze zwracaniem), ale bazując tylko na generatorze liczb z rozkładu jednostajnego. Przykładowo, jeśli dostaniemy $x=[11,22,33]$, $p=[0.2, 0.3, 0.5]$ i $n=1000$ to średnio powinniśmy dostać 200 razy liczbę 11, 300 razy liczbę 22 i 500 razy liczbę 33.
 Algorytm: wygeneruj losową wartość u z $U[0,1]$. Znajdź takie m , że wartość u znajduje się pomiędzy sumą $m-1$ pierwszych prawdopodobieństw z wektora p a sumą m pierwszych prawdopodobieństw z wektora p . Zwróć m -tą wartość z x .
21. Napisz funkcję `interpoluj liniowo()` która przyjmuje:
  - A) rosnąco posortowany wektor x o długości n
  - B) dowolny wektor y o długości n
  - C) wektor z o długości k i elementach z przedziału tego samego, co wartości w x . Niech f będzie kawałkami liniową interpolacją punktów $(x_1, y_1), \dots, (x_n, y_n)$. Zwróć wektor w o długości k taki że $w_i = f(z_i)$.

Oto kod na narysowanie sytuacji z zadania wraz z przykładowymi wartościami:

```

import numpy as np
import matplotlib
import matplotlib.pyplot as plt
%matplotlib inline

x = np.array([-5,-3,2,7])
y = np.array([4,5,-8,8])
z = np.array([-4,-2,0,1,5])

plt.plot(x, y, 'r')
plt.plot(z,np.repeat(0,z.size),'o')
plt.show()

```

Oto kod na interpolację dla jednego punktu, pod warunkiem, że wiemy, do którego przedziału ten wpada:

```

z_1 = 0

x_0 = -3 # ponieważ wiemy do którego przedziału wpada wartość z_1

```

```

x_1 = 2 # przepisujemy sobie na bok potrzebne wartości
y_0 = 5 # czyli lewy i prawy kraniec przedziału w x i y
y_1 = -8

y_prim = y_0 + (y_1-y_0)/(x_1-x_0) * (z_1 - x_0) # znany wzór, gdy mamy gotowe liczby
y_prim

```

Macierze 2D:

1. Dla dowolnej macierzy odwróć:

- kolejność jej wierszy
- kolejność jej kolumn

2. Mając daną macierz $n \times k$ z elementami rzeczywistymi zastosuj funkcję softmax do każdego wiersza, to znaczy

$$x_{i,j} \rightarrow \frac{\exp(x_{i,j})}{\sum_{l=1}^k \exp(x_{i,l})}$$

Następnie dokonaj kodowania one-hot dla każdego wiersza, czyli znajdź kolumnę z wartością najbliższą 1 (największą wartością). Zwróć wektor o długości n .

3. Mamy dany wektor T o długości n liczb ze zbioru $\{0, \dots, k-1\}$. Napisz funkcję, która dokona kodowania one-hot-encode dla każdej wartości z T . Innymi słowy zwróć macierz zer i jedynek R o n wierszach i k kolumnach, taką że jedynka znajduje się w i -tym wierszu na j -tej kolumnie wtedy i tylko wtedy gdy i -ty element wektora T równa się j .

4. Prawą macierzą stochastyczną nazywamy macierz kwadratową, której elementami są nieujemne liczby rzeczywiste i w której każdy wiersz sumuje się do jedynki. Przykładem prawej macierzy stochastycznej jest macierz:

$$R = \begin{pmatrix} 0.5 & 0.3 & 0.2 \\ 0.2 & 0.8 & 0 \\ 0.3 & 0.3 & 0.4 \end{pmatrix}$$

Napisz funkcję `do_stochastycznej()`, która przyjmuje kwadratową macierz (niekoniecznie prawą stochastyczną) i wykonuje następujące czynności:

- A) Sprawdza, czy wszystkie elementy są nieujemne
- B) Sprawdza, czy w każdym wierszu jest co najmniej jeden element większy od zera
- C) Tworzy nową macierz na bazie wejściowej macierzy, w której wiersze są “unormowane”, czyli sumują się do jedynki. Dla przykładu, dla następującego wiersza: 5, 3, 2 w macierzy zwracanej ten wiersz powinien wyglądać tak: 0.5, 0.3, 0.2. A robi się to tak: trzeba zsumować wszystkie elementy z wiersza a później każdy element podzielić przez tę sumę.

5. Niech macierz X przechowuje n punktów (n wierszy) o d współrzędnych (d kolumn). Znajdź boks okalający te punkty. Innymi słowy, zwróć macierz B o 2 wierszach i d kolumnach taką że pierwszy wiersz to minimalne wartości w każdym wymiarze, a drugi wiersz to maksymalne wartości w każdym wymiarze.

6. Niech X przechowuje n punktów (n wierszy) o d współrzędnych (d kolumn). Niech Y przechowuje m punktów (m wierszy) o d współrzędnych (d kolumn). Zwróć wektor R , który ma długość m , taki że jego i -ta współrzędna oznacza indeks punktu X , który ma najmniejszy dystans do i -tego punktu w Y .